

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16Co/90/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8211203518
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8211203518.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a členov senátu JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Branislava Brezu v právnej veci žalobcu Slovak Telekom, a. s., Karadžičova 10, 825 13 Bratislava, IČO: 35 763 469, zastúpeného JUDr. Oliverom Balážom, advokátom so sídlom Zámocká 10, Bratislava proti žalovanému: H. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y. X, F., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Važecká 16, Prešov, IČO: 42 176 778, zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom, Námestie SNP 7, Stropkov, o zaplatenie 1 333,93 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov, č. k. 1C 204/2011-120 zo dňa 11. 05. 2012 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti návrh zamietol, výroku ktorým účastníkom náhradu trov konania nepriznal a výroku, ktorým zaviazal žalobcu nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania.

Žalobca je povinný uhradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy odvolacieho konania vo výške 82,85 Eur na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Ambróza Motyku, advokáta, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa vyslovil, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 338,11 Eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 12. 10. 2012 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. Účastníkom konania náhradu trov konania nepriznal a určil, že žalobca je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 165,17 Eur na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že právny vzťah medzi účastníkmi konania bol založený zmluvami o pripojení zo dňa 11. 11. 2008 a zo dňa 05. 12. 2008 a ich dodatkoch. Na ich základe začal žalovaný využívať verejnú telefónnu službu poskytnutú žalobcom a kúpil od neho 2ks mobilných telefónov značky Nokia N95 8GB s dobou viazanosti 25 mesiacov. Na tomto základe mal žalovaný povinnosť a právo služby využívať, avšak aj uhrádzať žalobcovi cenu za užívanie poskytnutých služieb. Žalobca žalovanému za neposkytnuté služby fakturoval faktúrami celkom v sume 1 333,93 Eur (suma 995,82 Eur - zmluvná pokuta, suma 338,11 Eur - služby). Žalovaný za poskytnuté služby nezaplatil. Na základe žalobcom predložených dôkazov nemal pochybnosti o tom, že si žalobca splnil všetky povinnosti vyplývajúce z tejto zmluvy i dodatku a poskytoval žalovanej služby v dohodnutom rozsahu. Rovnako nemal pochybnosti ani o tom, že žalovaný svoje povinnosti z tejto zmluvy nesplnil, a to povinnosť zaplatiť cenu za poskytované telekomunikačné služby riadne a včas. Za nedôvodný však považoval návrh žalobcu, ktorým sa domáhal zaplatenia zmluvnej pokuty zo zmlúv v sume 995,82 Eur (2

x 497,91Eur). Konštatoval, že je nepochybné, že žalobca má právo na zmluvnú pokutu, ktorú odvíja od spotrebiteľských zmlúv, ktoré ako typové zmluvy sú uzatvárané vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy a teda aj dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom neovplyvňuje. Nejde o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie. Žalobca ako dodávateľ zmluvnú pokutu so žalovaným ako spotrebiteľ osobne nevyjednal, pretože zmluvná pokuta je dojednaná za rovnakých podmienok vo všetkých zmluvách a žalobca mení len výšku zmluvnej pokuty. Zmluva o pripojení v zmysle ust. § 43 zákona č. 610/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov je charakterom občianskoprávnou zmluvou, hoci v Občianskom zákonníku nie je výslovne ako spotrebiteľská zmluva upravená. Vzťah medzi Občianskym zákonníkom a zákonom č. 610/2003 Z. z. má povahu vzťahu všeobecného predpisu a osobitného. Je nepochybné, že žalobca pri uzatváraní zmluvy vystupoval ako dodávateľ s poukazom na predmet podnikania a žalovaný vystupoval ako spotrebiteľ. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet ku zmluvnému jednaniu prichádza z pravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na všetky zmluvné dojednania pripravený a skúsený. Uvedené konštatoval z toho dôvodu, že práve zmluvné dojednania obsiahnuté v zmluvách týkajúcej sa zmluvnej pokuty považuje za neprijateľné zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Nijako nespochybnil význam zmluvnej pokuty a uznal aj vzťah aj k úrokom z omeškania. Pokiaľ však ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstoí v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu. Je názoru, že v spotrebiteľskom vzťahu by už pri samotnom uzatváraní zmluvy nemal byť prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ. Už toto na prvý pohľad vyznieva výrazne v neprospech jedného účastníka zmluvy. Preto konštatoval, že žalobca ako dodávateľ nie je nijako sankcionovaný v súvislosti s prípadným nesplnením povinnosti na jeho strane.

V danej veci zmluvnú pokutu, tak ako bolo dojednaná v zmluve, považoval za neprimeranú sankciu, a to s poukazom na viaceré aspekty. Z hľadiska času dodávateľ vôbec nerozlišuje situáciu, keď v dôsledku nezaplatenia ceny dôjde k ukončeniu zmluvy napríklad jeden mesiac pred uplynutím doby viazanosti a prípadom, keď spotrebiteľ nezaplatí cenu hneď v prvý mesiac viazanosti. Rovnako je bez akéhokoľvek významu to, akú cenu služieb spotrebiteľ nezaplatí, t. j. či nezaplatí len cenu dojednaného mesačného poplatku alebo nezaplatí cenu v dôsledku prekročenia tejto sumy aj niekoľkonásobne vyššiu. Zmluvná pokuta patrí dodávateľovi aj v prípade, ak nedôjde k ukončeniu zmluvy. Takáto výška zmluvnej pokuty, ktorá je dojednaná rovnako vo všetkých zmluvách, predstavuje neprimerane vysokú sankciu.

O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 v spojení s ust. § 151 ods. 1 O. s. p..

O trovách konania vedľajšieho účastníka Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Važecká 16, Prešov rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 1 O. s. p., priznal trovy vedľajšiemu účastníkovi, ktoré špecifikoval vo svojom rozhodnutí.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca, a to proti výrokom, ktorými súd návrh v prevyšujúcej časti zamietol, výroku, ktorým vyslovil, že účastníkom konania náhradu trov konania nepriznáva a výroku, ktorým určil, že je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 165,17 Eur na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Uviedol síce, že súd aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval. Poukázal na to, že súd prvého stupňa vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súdna prax v konkrétnom vyvodila, že dojednanie zmluvnej pokuty pre prípad porušenia záväzku (len) záujemcu nespôsobuje takú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov zmluvy, ktorá by sa podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka mohla považovať za značnú (uznesenie NS ČR zo dňa 16. 03. 2006, sp. zn. 33 Odo 934/2004). Takéto dojednanie neodporuje ust. § 544 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré nevylučujú uplatnenie tohto inštitútu aj v prípade zmlúv a nie je ani v rozpore s ustanoveniami v spotrebiteľských zmluvách. Dojednanie o zmluvnej pokute nezakladá nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán na ujme záujemcu (spotrebiteľa). Nevýhodnosť dojednania pre dodávateľa je vyvažovaná práve povinnosťou záujemcu po dobu trvania zmluvy splatiť cenu drahého zariadenia, k čomu má slúžiť zmluvná pokuta, ktorá núti záujemcu (spotrebiteľa) na splnenie dohodnutej povinnosti. Čo sa týka zmluvnej podmienky pre rozpor s ust. § 53 Občianskeho zákonníka, odvolateľ

uvádza, že nie je neprimeraná, a teda ani neplatná taká výška zmluvnej pokuty, ktorá zahŕňa všetky škody dodávateľa. Na zdôraznenie primeranosti výšky zmluvnej pokuty poukázali na judikát - rozsudok NS SR sp. zn. 1Obdo V 93/2004, ZSP 57/2006). Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok a určil, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 995,82 Eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia, zaplatiť žalobcovi trovy prvostupňového a trovy odvolacieho konania a vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného náhradu trov konania nepriznáva.

K odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadril vedľajší účastník na strane žalovaného. Uviedol, že z argumentácie žalobcu v jeho odvolaní vyplýva, akoby nechcel akceptovať skutočnosť, že zákon v ust. § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka mu neumožňuje naďalej obhajovať absolútne neplatnú zmluvnú pokutu. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia odvolacích súdov SR (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove, č. k. 16Co 31/2012, 16Co 32/2012. 3Co 26/2012 a 7Co 36/2012). Vzhľadom k uvedeným právoplatným rozsudkom žalobca s poukazom na ust. § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka je povinný zdržať sa používania nekalej podmienky z dôvodu jej neprijateľnosti v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. K trovám konania poukázal, že v danom prípade nie je na mieste používať analógiu legis, pretože právne postavenie vedľajšieho účastníka, ale aj jeho nárok na trovy právneho zastúpenia vyplývajú zo zákona, ale aj z judikatúry. O dôvodnosti priznania trov vedľajšieho účastníka celkom jednoznačne svedčí novelizované znenie ust. § 137 O. s. p.. Novelizovaná právna úprava zohľadňuje aj rozsudok Súdneho dvora EÚ (druhá komora) z 22. 12. 2010 vo veci DEB proti Spolková republika Nemecko C-279/09. Pri rozhodovaní o trovách súd správne vychádzal z tarifnej hodnoty veci, vypočítanej ako súčet istiny a kapitalizovanej sumy úrokov z omeškania ku dňu začatia poskytovania právnych služieb. Poukázal na ust. § 9 ods. 1, § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.. S poukazom na uvedené žiadal odvolací súd, aby napadnutý rozsudok potvrdil. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania vo výške 82,85 Eur.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), vec prejednal v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a zistil, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, správne vyvodil právny záver a vo veci aj správne rozhodol, pričom odvolací súd konštatuje správnosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, na ktoré v plnom rozsahu poukazuje.

V danom prípade medzi účastníkmi konania bola uzatvorená štandardná formulárová spotrebiteľská zmluva a uvedené je dôvodom, aby súdnej kontrole boli podrobné aj zmluvné dojednania majúce charakter podmienok spôsobujúcej značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

Z obsahu napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd prvého stupňa zaviazal žalovaného len na úhradu tej časti istiny, ktorá pozostávala z ceny poskytnutých služieb a úroku z omeškania a v prevyšujúcej časti, t.j. sankcii - zmluvnej pokuty, návrh zamietol.

Svoje rozhodnutie v podstate založil na tom, že zmluvné dojednanie obsiahnuté v zmluvnej pokute považoval za neprijateľné zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

Žalobca sa domáhal zaplata celkovej sumy 1 333,93 Eur, pričom sumu 995,82 Eur tvorí zmluvná pokuta, sumu 338,11 Eur sú služby. Dokazovaním bolo preukázané, že žalovaný za poskytnuté služby nezaplatil. V tomto smere súd nemal pochybností a keďže meškal so splnením svojho záväzku dostal sa aj do omeškania, a preto súd prvého stupňa správne zaviazal žalovaného na zaplata sumy rovnajúcej sa ceny poskytnutých služieb spolu s úrokom z omeškania. Zamietol však žalobu v prevyšujúcej časti, teda žalobu týkajúcu sa uplatňovanej zmluvnej pokuty, návrh ktorý považoval za nedôvodný (uplatňoval 2 x á 497,91 Eur titulom zmluvnej pokuty).

Odvolačný súd je toho názoru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti, t.j. vo výroku, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol je vecne správne.

Na zdôraznenie správnosti poukazuje na ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 01. 02. 2008, v zmysle ktorého spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa ust. § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Bez pochyb odvolací súd v zhode so súdom prvého stupňa považoval žiadanú zmluvnú pokutu zo strany žalobcu za neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú so splnením jeho záväzku.

Odvolačný súd k námietkam žalobcu poznamenáva, že nepopiera význam zmluvnej pokuty ani jej dojednanie, ale treba dbať aj na skutočný zmysel a cieľ inštitútu zmluvnej pokuty ako inštitútu súkromného práva, zvlášť pri spotrebiteľských vzťahoch. Žalobca ponúka svoje služby prostredníctvom štandardnej zmluvy, ktoré má vopred pripravené a ktoré spotrebiteľ nemôže zmluvné podmienky ovplyvniť. To platí aj pre zmluvnú pokutu, ktorú žiada zaplatiť od spotrebiteľa v paušálnej výške bez ohľadu na to, o aké zmluvné porušenie pôjde a hrozba pokuty existuje pri akomkoľvek porušení. Je bezpochybné zistenie súdom prvého stupňa, že žalobca uplatňuje od žalovaného sankciu v podobe zmluvnej pokuty, za porušenie akejkoľvek zmluvnej povinnosti a vo výške, ktorá je nemenná bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti. Podmienky, za aké žalobca dohoduje zmluvnú pokutu v štandardných zmluvách poškodzuje spotrebiteľa. Neprimeranosť sankcie sa prejavuje osobitne v spojení s časovým aspektom.

V danom prípade bolo zistené, že žalovaný neuhradil žalobcovi vystavené faktúry za poskytnuté služby, v dôsledku čoho bola prevádzka jeho SIM-kariet obmedzená na núdzové volania. Dňa 13. 12. 2009 po márnom uplynutí dodatočne poskytnutej lehoty na zaplatenie dlžnej čiastky odstúpil žalobca od zmlúv a 22. 09. 2010 vyúčtoval žalovanému zmluvné pokuty. Tiež súd prvého stupňa zistil, že v zmysle čl. 4 Dodatku k Zmluve o pripojení bol účastník povinný pri porušení zmluvných povinností zaplatiť navrhovateľovi zmluvnú pokutu vo výške 497,91 Eur a v zmysle čl. 5 Dodatku k Zmluve o pripojení bol povinný zaplatiť navrhovateľovi zmluvnú pokutu tiež vo výške 497,91 Eur. Tieto zmluvné pokuty boli žalobcom vyúčtované žalovanému faktúrou na sumu 995,82 Eur titulom zmluvnej pokuty. Okrem tejto sumy žalovaná suma tvorila aj sumu 338,11 Eur, teda služby, ktoré žalovaný neuhradil.

Vyjednaná zmluvná pokuta sa preto nedá označiť za individuálne dojednanú umožňujúcu žalovanému ovplyvniť výšku zmluvnej pokuty a okruh povinnosti na porušenie ktorých sa zmluvná pokuta mala vzťahovať. Obsah zmluvy bol dopredu daný a žalovaný ju mohol prijať buď ako celok alebo odmietnuť.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

Smernica Rady 93/13/EHS ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami.

Súd prvého stupňa preto správne postupoval, ak žalobu v časti týkajúcej sa uplatňovaných zmluvných pokút zamietol.

Odvolací súd sa so zisteným skutkovým stavom a prijatými právnymi závermi stotožnil. Keďže odvolaním bol napadnutý aj výrok, ktorým účastníkom nebola priznaná náhrada trov konania a žalobca bol povinný uhradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania v plnej výške, odvolací súd podrobil preskúmvaniu napadnutého rozhodnutia aj tieto výroky a zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa aj v tejto časti je vecne správne.

O trovách konania účastníkov súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 151 ods. 1 O. s. p. Súd prvého stupňa to zreteľne konštatoval v napadnutom rozhodnutí a zároveň poukázal na spôsob výpočtu náhrady trov konania, ktoré by účastníkom vzniklo po percentuálnom vyjadrení k pomeru úspechu a neúspechu. Keďže však žalovaný si trovy konania neuplatnil, súd vyslovil, že mu náhradu trov konania nepriznáva a žalobca nemá právo na náhradu trov konania.

Správne rozhodol aj o trovách konania vedľajšieho účastníka, keďže z obsahu vykonaného dokazovania bolo jednoznačne zistené, že vedľajší účastník sa nespóril proti tej časti rozhodnutia, ktorým bol žalovaný zaviazaný na zaplatenie ceny služieb, ale spóril sa proti uplatňovanej výške zmluvnej pokuty, v časti ktorej bol úspešný, preto mu dôvodne priznal trovy konania v zmysle zásady úspechu.

Odvolací súd nepovažoval odvolacie námietky žalobcu ohľadom neúčelnosti trov vedľajšieho účastníka za dôvodné. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že išlo o účelne vynaložené trovy a k otázke zastupovania združením právnickou osobou a uplatňovania trov právneho zastúpenia dospela už súdna prax k rozhodnutiam, v zmysle ktorých toto zastupovanie považuje za dôvodné a účelné, v súvislosti s tým je dôvodné aj priznať trovy konania v zmysle zásady úspechu.

Z týchto dôvodov odvolací súd a so zreteľom na vyššie uvedené napadnutý rozsudok v zmysle ust. § 219 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách vedľajšieho účastníka rozhodol podľa ust. § 224 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a priznal vedľajšiemu účastníkovi aj trovy odvolacieho konania, ktoré pozostávajú z vyjadrenia k podanému odvolaniu, režijného paušálu a 20 % DPH, celkom vo výške 82,65 Eur (vyjadrenie k odvolaniu vo výške 61,41Eur, režijný paušál 7,63 Eur a 20 % DPH vo výške 13,81 Eur).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.